Operációs rendszerek BSc

4. Gyak. 2022. 03. 01.

Készítette:

Tihor Fruzsina Bsc Mérnökinformatikus THDWDR

Miskolc, 2022

I. Téma: Linux OS parancsok használata

- **1. feladat** Linux OS-n futtassa a következő parancsokat, vizsgálja meg milyen szolgáltatásokat biztosít.
- **a.**) Jelenítse meg a futó processzek listáját terhelés szerint! Monitorozza a terhelést folyamatosan!

```
Terminal — +

File Edit View Search Terminal Help

tihor@lab103-15 - $ ssh jerry.iit.uni-miskolc.hu
tihor@jerry.iit.uni-miskolc.hu's password:

Welcome to jerry!

tihor@jerry:-$
tihor@jerry:-$
ps
PID TTY TIME CMD

17500 pts/1 00:00:00 bash
17534 pts/1 00:00:00 ps
tihor@jerry:-$ w
```

- **b.**) Jelenítse meg a rendszer aktivitásról és a hardverről az információkat (a jelentések a folyamatokra, memóriára, blokk input/outputra, CPU tevékenységre és trap-re vonatkoznak.)
  - használjon a parancshoz kapcsolót, amely memória kihasználtságot és a lemez információkat mutatja.
  - használjon a parancshoz kapcsolót, amely aktív és inaktív memória lapokat mutatja!

```
Terminal
                                                                        - + ×
 File Edit View Search Terminal Help
 13:18:37 up 79 days, 14:13, 1 user, load average: 0.00, 0.01, 0.05
                                  LOGIN@ IDLE JCPU
 USER
        TTY
                FROM
                                                        PCPU WHAT
 tihor@jerry:-$ vmstat 3
      ------memory--------swap------io----
swpd free buff cache si so bi bo
0 5003052 2152 1967876 0 0 0
                                                      -system-- --
                                                  bo in cs us sy id wast
                       2152 1967876
 0 6
           0 5003052
                                                                      0 100
           0 5603148
                       2152 1967876
                                                                  0
                                                                     0 100
 0 6
                                      θ
                                           0
                                                 0
                                                       θ
                                                            0
                                                                 Θ
                                                                             0
 0 0
           0 5003180
                       2152 1967876
                                      0
                                           0
                                                 θ
                                                       0
                                                            9
                                                                 0 0
                                                                     6 180
 0
   . 6
           0 5003296
                       2152 1967876
                                      0
                                           0
                                                 0
                                                       Ð
                                                            θ
                                                                 0
                                                                   0
                                                                     0 100
  8
   .
           0 5003304
                       2152 1967876
                                      Ð
                                           0
                                                 0
                                                            0
                                                                   0
                                                                      0 100
 0
                                                       0
                                                                 0
  8
           0 5003304
                       2152 1967876
 0 6
                                      Ð
                                           0
                                                 0
                                                       ø
                                                            Ð
                                                                 9 0
                                                                     0 100
  8
           0 5003272
                       2152 1967876
 0 0
                                      8
                                           0
                                                 0
                                                       8
                                                            0
                                                                     0 100
  θ
           0 5003272
                       2152 1967876
                                      Ð
                                           0
                                                 6
                                                       8
                                                            0
                                                                 0 0
                                                                     6 160
                                 Terminal
File Edit View Search Terminal Help
0
   0
          0 5003296
                      2152 1967876
                                           0
                                                 0
                                                                      0 100
 8
0 6
          0 5003304
                      2152 1967876
                                      a
                                           θ
                                                 6
                                                       ø
                                                                   0
                                                                      6 160 6
 8
0 6
          0 5003304
                     2152 1967876
                                      θ
                                           θ
                                                 0
                                                       Ð
                                                           θ
                                                                   0
                                                                      6 166 6
                      2152 1967876
0
   6
          0 5003272
                                      0
                                           0
                                                 0
                                                       8
                                                           0
                                                                   0
                                                                      0 100
 θ
0 6
          0 5003272
                      2152 1967876
                                           Ð
                                                 8
                                                       ø
                                                           8
                                                                      0 100
 8
0 6
          0 5003272
                      2152 1967876
                                      θ
                                           0
                                                 0
                                                       Θ
                                                           0
                                                                ø
                                                                   0
                                                                     6 180
 θ
tihor@jerry:~$ vmstat -m
vmstat: your kernel does not support slabinfo or your permissions are insufficie
tihor@jerry:~$ vmstat -a
       r b
tihor@jerry:-$
```

c.) Jelenítse meg ki van bejelentkezve a rendszerbe, és éppen mit csinál.

```
tihor@jerry:~$ w
13:18:24 up 79 days, 14:12, 1 user, load average: 0.00, 0.01, 0.05
USER
                 FROM
                                  LOGIN@
                                           IDLE
                                                  JCPU
                                                        PCPU WHAT
        TTY
tihor@jerry:~$ w tihor
13:18:37 up 79 days, 14:13, 1 user, load average: 0.00, 0.01, 0.05
                                  LOGINA
                                           IDLE
                                                  JCPU
                                                        PCPU WHAT
USER
        TTY
tihor@jerry:-$
```

d.) Jelenítse meg a szerver futásának kezdő idejét.

```
tihor@jerry:-$ uname
Linux
tihor@jerry:-$ uname
Linux
tihor@jerry:-$ uname
Linux
tihor@jerry:-$ uname -a
Linux jerry 4.1.6-grsec #8 SMP Thu Sep 10 13:55:04 CEST 2015 x86_64 GNU/Linux
tihor@jerry:-$ uname -r
4.1.6-grsec
tihor@jerry:-$
```

- e.) ps aktuális processzekről készít jelentést. Opciói:
- Jelenítse meg az összes processz kiválasztását!

```
Terminal — +

File Edit View Search Terminal Help

tihor@jerry:~$ ps -A

PID TTY TIME CMD

17499 ? 00:00:00 sshd

17500 pts/1 00:00:00 bash

17691 pts/1 00:00:00 ps
```

Jelenítse meg az egyes processzek paraméterei!

```
tihor@jerry:~$ ps -Alf
F S UID
              PID PPID
                         C PRI
                                NI ADDR SZ WCHAN STIME TTY
                                                                     TIME CMD
5 S tihor
                         0 80
                                                                 00:00:00 sshd:
             17499 17493
                                 0 - 21759 -
                                                  13:11 ?
0 S tihor
                            80
                                      4133 -
             17500 17499
                         Θ
                                                  13:11 pts/1
                                                                 00:00:00 -bash
                                 0 - 8327 -
0
 R tihor
            17709 17500
                         Θ
                            80
                                               13:25 pts/1
                                                                 00:00:00 ps -A
```

• Jelenítse meg az egyes processzek szálait is!

```
tihor@jerry:-$ ps -Allm
            PID PPID
 5
     UID
                         PRI
                               NI ADDR SZ WCHAN
                       C
                                                                TIME CMD
5
     9261 17499 17493
                       0
                                - - 21759 -
                                                            00:00:00 sshd
                                θ
     9261
                        0
                           80
                                                            00:00:00
                                                            00:00:00 bash
     9261 17500 17499
                       0
                                      4133 -
                                                  pts/1
 s
     9261
                        0
                           89
                                θ
                                                            68:69:60
     9261 17717 17580
                        0
                                      8082 -
                                                  pts/1
                                                            60:60:80 ps
 R
                           89
                                0
     9261
                        0
                                                            00:00:00
```

Jelenítse meg a szerver összes processzeit!

• Jelenítse meg milyen processzek futnak a rendszerben

```
Terminal
File Edit View Search Terminal Help
               R+
                      θ:00 ps ax
tihor@jerry:~$ ps -U tihor
           PID %CPU %MEM
USER
                            VSZ
                                  RSS TTY
                                                STAT START
                                                             TIME COMMAND
         17499 0.0 0.0
                                 4432 ?
                                                             0:00 sshd: tihor@pts
tihor
                          87036
                                  5172 pts/1
                          16532
                                                     13:11
tihor
         17500 0.0 0.0
                                                             0:00 -bash
tihor
         17730
               0.0 0.0
                          33312
                                  3040 pts/1
                                                     13:27
                                                             0:00 ps -U tihor -u
tihor@jerry:~$ pstree
```

• Jelenítse meg a futó processzek listáját fa elrendezésben

```
Terminal
File Edit View Search Terminal Help
                          θ:00 ps ax
17721 pts/1
tihor@jerry:~$ ps -U tihor
USER PID %CPU %MEM
                                 -u tihor u
                                 VSZ
                                         RSS TTY
                                                          STAT START
                                                                          TIME COMMAND
          17499 0.0 0.0
17500 0.0 0.0
17730 0.0 0.0
                                                                          0:00 sshd: tihor@pts
tihor
                               87036
                                        4432 ?
                                16532
                                        5172 pts/1
                                                                          0:00 -bash
                                                                          0:00 ps -U tihor -u
                                        3040 pts/1
tihor
                               33312
                                                                13:27
tihor@jerry:~$ pstree
?-----sshd---bash---
tihor@jerry:-$ ps -p 1286 comm=
error: unknown user-defined format specifier "mm"
Usage:
ps [options]
Try 'ps --help <simple|list|output|threads|misc|all>'
  or 'ps --help <s|l|o|t|m|a>'
for additional help text.
For more details see ps(1).
tihor@jerry:~$ free
                                                                      buff/cache
                                                free
                                                                                       available
                 total
                                 used
                                                             shared
              8025292
                             1056220
                                            4998656
                                                             172848
                                                                          1970416
                                                                                         6753792
Swap:
              2097148
                                            2097148
tihor@jerry:~$ 📗
```

f.) free - fizikai memória és a swap által használt és szabad terület, ezek összege, pufferek, szabad pufferek száma.

```
or more details see ps(1).
tihor@jerry:~$ free
              total
                                         free
                                                    shared
                                                            buff/cache
                                                                           available
            8025292
                                      4998656
                                                                1978416
                         1056220
                                                    172848
                                                                            6753792
4em:
             2097148
                                0
                                      2097148
tihor@jerry:~$ iostat
```

g.) iostat – jelenítse meg átlagos CPU terhelést vagy lemez aktivitást.

```
tihor@jerry:~$ iostat
Linux 4.1.6-grsec (jerry)
                                    02/28/2022
                                                        x86 64
                                                                         (6 CPU)
avg-cpu: %user
                    %nice %system %iowait %steal
                                                         %idle
            0.03
                     6.00
                              0.83
                                       0.00
                                                 6.08
                                                         99.94
                                            kB_wrtn/s
                             kB_read/s
Device:
                     tps
                                                           kB read
                                                                        kB wrtn
tihor@jerry:-s
```

h.) sar - aktivitási adatok jelzése és összegyűjtése, mentés.

```
0.03 0.00 0.03 0.00 99.94

Device: tps kB_read/s kB_wrtn/s kB_read kB_wrtn

tihor@jerry:~$ sar
Invalid system activity file: /var/log/sysstat/sa28
tihor@jerry:~$
```

i.) mpstat - több processzoros sz.gép esetén használják.

```
tihor@jerry:~$ mpstat
Linux 4.1.6-grsec (jerry)
                                 02/28/2022
                                                  x86 64
                                                                   (6 CPU)
01:29:04 PM CPU
                     %usr
                            %nice
                                     %sys %iowait
                                                      %irq
                                                              %soft
                                                                     %steal
                                                                             %guest
  %gnice
           %idle
01:29:04 PM all
                     0.03
                             0.00
                                     0.03
                                              0.00
                                                      0.00
                                                               0.00
                                                                       0.00
                                                                               0.00
    0.00
           99.94
 ihor@jerry:~$
```

j.) pmap - processz memória használatát jelzi

```
Terminal.
File Edit View Search Terminal Help
01:29:04 PM all
                      0.83
                               0.00
                                         0.03
                                                  0.80
                                                           0.00
                                                                    6.08
                                                                             0.60
                                                                                       0.00
    0.00
            99.94
tihor@jerry:~$ pmap
Usage:
pmap [options] PID [PID ...]
Options:
 -x, --extended
                                 show details
                                 show even more details
             WARNING: format changes according to /proc/PID/smaps
show everything the kernel provides
rc read the default rc
 -XX
-c, --read-rc
-C, --read-rc-from=<file>
                                read the rc from file
 -n, --create-rc
                                create new default rc
 -N, --create-rc-to=<file> create new rc to file
             NOTE: pid arguments are not allowed with -n, -N
 -d, --device
                                 show the device format
 -q, --quiet
-p, --show-path
                                 do not display header and footer
                                 show path in the mapping
 -A, --range=<low>[,<high>] limit results to the given range
                  display this help and exit
 -h, --help
                 output version information and exit
     --version
```

II. Téma: Windows OS - PowerShell parancsok használat

- **2. feladat** Készítse el Windows OS a saját gépen az alábbi feladatokat.
- 1. Kérdezze le a PowerShellVerzió!

```
Windows PowerShell
Copyright (C) Microsoft Corporation. All rights reserved.
Try the new cross-platform PowerShell https://aka.ms/pscore6
PS C:\Users\TEMP.IIT> $PSVersionTable
Nane
PSVersion
PSEdition
PSCompatibleVersions
BuildVersion
                                    5.1.18362.1171
                                    Desktop
{1.0, 2.0, 3.0, 4.0...}
10.0.18362.1171
CLRVersion
                                    4.0.30319.42000
WSManStackVersion
PSRemotingProtocolVersion
SerializationVersion
                                    1.1.0.1
PS C:\Users\TEMP.IIT> _
```

2. Kérdezze le a mai dátumot?

```
Windows PowerShell

+ FullyQualifiedErrorId : CommandNotFoundException

PS C:\Users\TEMP.IIT> Get-Date

2022. fcbruár 28., hétfő 12:45:35

PS C:\Users\TEMP.IIT>
```

3. Kérdezze le a szolgáltatásokat?

```
Windows PowerShell
PS C:\Users\TEMP.IIT> Get-Service
Status
         Name
                              DisplayName
Stopped AarSvc_12471f
                              Agent Activation Runtime_12471f
                              Adobe Acrobat Update Service
Running
         AdobeARMservice
         AJRouter
                              AllJoyn Router Service
Stopped
         ALG
Stopped
                              Application Layer Gateway Service
         AMD External Ev... AMD External Events Utility
Running
Stopped
         AppIDSvc Application Identity
Stopped
         Appinfo
                              Application Information
Stopped
         AppMgmt
                              Application Management
         AppReadiness App Readiness
Running
         AppVClient
Stopped
                             Microsoft App-V Client
                              AppX Deployment Service (AppXSVC)
Running
         AppXSvc
Stopped aspnet_state
                             ASP.NET State Service
Stopped AssignedAccessM... AssignedAccessManager Service
Running AudioEndpointBu... Windows Audio Endpoint Builder
                         Windows

Cellular Time

ActiveX Installer (AxInstSV)

EVEN and Broadcast User S
Running Audiosrv
                              Windows Audio
Stopped
         autotimesvc
Stopped
         AxInstSV
Stopped
         BcastDVRUserSer... GameDVR and Broadcast User Service_...
Stopped
         BDESVC
                              BitLocker Drive Encryption Service
Running
         BFE
                              Base Filtering Engine
                              Background Intelligent Transfer Ser...
         BITS
Running
Stopped
         BluetoothUserSe... Bluetooth User Support Service_12471f
         BrokerInfrastru... Background Tasks Infrastructure Ser...
Running
Running
         Browser
                              Computer Browser
                        Computer Browser
Bluetooth Audio Gateway Service
AVCTP service
Stopped
         BTAGService
Stopped
         BthAvctpSvc
Stopped
         bthserv
                              Bluetooth Support Service
                              Capability Access Manager Service
Running
          camsvc
         CaptureService_... CaptureService_12471f
cbdhsvc_12471f Clipboard User Service_12471f
Stopped
Running cbdhsvc_12471f
         CDPSvc
                              Connected Devices Platform Service
Running
```

4. Kérdezze le a C:\ meghajtó lévő könyvtárakat ill. fájlokat?

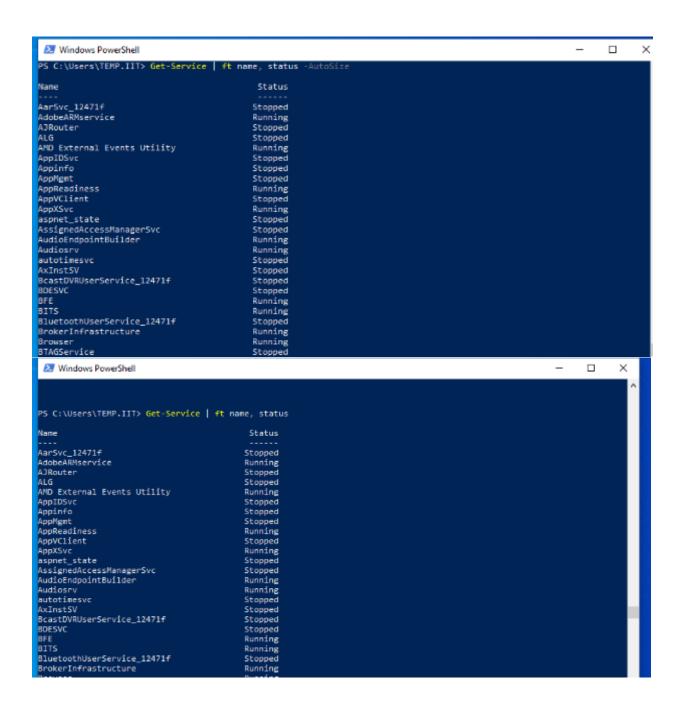
```
PS C:\Users\TEMP.IIT> Get-ChildItem
    Directory: C:\Users\TEMP.IIT
Mode
                     LastWriteTime
                                            Length Name
d-r---
          2022. 02. 28.
                             12:23
                                                   3D Objects
          2022. 02. 28.
2022. 02. 28.
d-r---
                             12:23
                                                   Contacts
d-r---
                             12:24
                                                   Desktop
d-r---
          2022. 02. 28.
                             12:23
                                                   Documents
          2022. 02. 28.
                             12:23
                                                   Downloads
d-r---
          2022. 02. 28.
                                                   Favorites
d-r---
          2022. 02. 28.
                             12:23
                                                   Links
                                                   Music
OneDrive
d-r---
          2022. 02. 28.
          2022. 02. 28.
d-r---
                             12:27
d-r---
          2022. 02. 28.
                             12:23
                                                   Pictures
d-r---
          2022. 02. 28.
                                                   Saved Games
          2022. 02. 28.
d-r---
          2022. 02. 28.
                             12:23
                                                   Videos
```

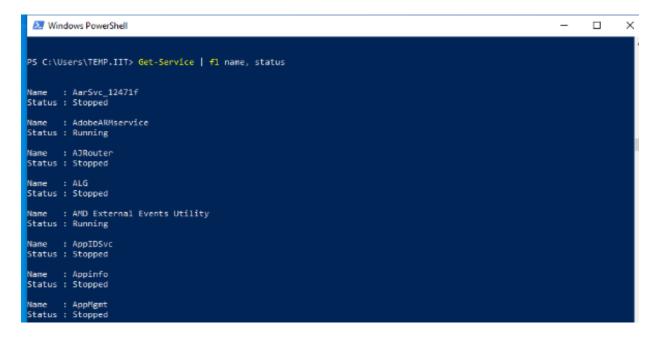
5. Kérdezze a parancsok rövidített neveit? (alias)

```
Windows PowerShell
                                                                                                                                                                                                                       ×
PS C:\Users\TEMP.IIT> Get-Alias
CommandType
                              Name
                                                                                                                                Version
                                                                                                                                                      Source
                             % -> ForEach-Object
Alias
                          > Foreach-object
> -> Where-Object
ac -> Add-Content
asnp -> Add-PSSnapin
cat -> Get-Content
Alias
Alias
Alias
Alias
Alias
                           cd -> Set-Location
CFS -> ConvertFrom-String
Alias
                                                                                                                               3.1.0.0
                                                                                                                                                    Microsoft.PowerShell.Utility
Alias
                             chdir -> Set-Location
                          clc -> Clear-Content
clear -> Clear-Host
clhy -> Clear-History
cli -> Clear-Item
clp -> Clear-Item
Alias
Alias
Alias
Alias
                         clp -> Clear-ItemProperty
cls -> Clear-Host
clv -> Clear-Variable
cnsn -> Connect-PSSession
compare -> Compare-Object
copy -> Copy-Item
cp -> Copy-Item
cpi -> Copy-Item
cpi -> Copy-ItemProperty
curl -> Invoke-WebRequest
cvpa -> Convert-Path
dbp -> Disable-PSBreakpoint
del -> Remove-Item
diff -> Compare-Object
dir -> Get-ChildItem
dnsn -> Disconnect-PSSession
ebp -> Enable-PSBreakpoint
echo -> Write-Output
Alias
                             echo -> Write-Output
                           epal -> Export-Alias
epcsv -> Export-Csv
epsn -> Export-PSSession
erase -> Remove-Item
Alias
Alias
Alias
Alias
Alias
                             etsn -> Enter-PSSession
Alias
Alias
                              exsn -> Exit-PSSession
                            fc -> Format-Custom
                             fhx -> Format-Hex
fl -> Format-List
                                                                                                                                3.1.0.0
Alias
                                                                                                                                                    Microsoft.PowerShell.Utility
Alias
Alias
                              foreach -> ForEach-Object
Alias
                              ft -> Format-Table
                              fw -> Format-Wide
                              gal -> Get-Alias
gbp -> Get-PSBreakpoint
Alias
Alias
```

6. Készítsen egy "processz" nevű Alias, majd futtassa és kérdezze le?!

7. Listázza ki az adott meghajtón lévő szolgálatásokat - formázott lista/tábla?

8. Rendezze sorba név szerint (növekvő/csökkenő) az objektumokat!

9. Kérdezze le azokat a neveket melynek első két betűje wi!

10. Csoportosítsa állapot szerint az objektumokat!

11. Számolja meg az objektumokat!

```
PS C:\Users\TEMP.IIT> (Get-Service).count
277
PS C:\Users\TEMP.IIT> _
```

12. Számolj meg az objektumok: max, min, avg, sum szerint!

13. Kérdezze le a Windows időt!

```
Windows PowerShell

+ FullyQualifiedErrorId : CommandNotFoundException

PS C:\Users\TEMP.IIT> Get-Date

2022. február 28., hétfő 12:45:35

PS C:\Users\TEMP.IIT>
```

14. Hozzon létre egy szoveg nevű változót, melynek értéke: Miskolc

```
2022. február 28., hétfő 12:45:35
PS C:\Users\TEMP.IIT> $szoveg = "Miskolc"
PS C:\Users\TEMP.IIT> $szoveg | Get-Member
           TypeName: System.String
Name
                                                              MemberType
                                                                                                                                           Definition
                                                                                                                                            System.Object Clone(), System.Object ICloneable.Clone()
int CompareTo(System.Object value), int CompareTo(string strB), int IComparable.CompareTo(S...
bool Contains(string value)
void CopyTo(int sourceIndex, char[] destination, int destinationIndex, int count)
bool EndsWith(string value), bool EndsWith(string value, System.StringComparison comparison...
bool Equals(System.Object obj), bool Equals(string value), bool Equals(string value, System.CharEnumerator GetEnumerator(), System.Collections.IEnumerator IEnumerable.GetEnumer...
int GetHashCode()
Clone
                                                                Method
  CompareTo
Contains
                                                                Method
Method
CopyTo
EndsWith
                                                                Method
                                                                Method
Method
Equals
 GetEnumerator
GetHashCode
                                                                Method
Method
Method
                                                                                                                                           int GetHashCode()
type GetType()
System.TypeCode GetTypeCode(), System.TypeCode IConvertible.GetTypeCode()
int IndexOf(char value), int IndexOf(char value, int startIndex), int IndexOf(string value)...
int IndexOfAny(char[] anyOf), int IndexOfAny(char[] anyOf, int startIndex), int IndexOfAny(...
string Insert(int startIndex, string value)
bool IsNormalized(), bool IsNormalized(System.Text.NormalizationForm normalizationForm)
int LastIndexOf(char value), int LastIndexOf(char value, int startIndex), int LastIndexOf(s...
int LastIndexOfAny(char[] anyOf), int LastIndexOfAny(char[] anyOf, int startIndex), int Las...
string Normalize(), string Normalize(System.Text.NormalizationForm normalizationForm)
string PadLeft(int totalWidth), string PadRight(int totalWidth, char paddingChar)
string PadRight(int totalWidth), string PadRight(int totalWidth, char paddingChar)
GetType
GetTypeCode
IndexOf
                                                                Method
Method
                                                                Method
Method
Method
IndexOfAny
  Insert
 IsNormalized
  LastIndexOf
LastIndexOfAny
                                                                Method
Method
Normalize
PadLeft
PadRight
                                                                Method
Method
Method
```

15. Végezze el a következő műveleteket ((length, ToUpper, Replace, Contains, Split) a \$szoveg változó értékeivel

Fájlkezelés (txt file)

16. Készítsen a C:\ meghajtóra egy *neptunkod.txt* fájl, melynek tartalma a teljes neve.

Végezze el a következő feladatokat!

- a) Definiálás
- b) Beolvasás
- c) Tartalom megjelenítés
- d) Sorok száma
- e) Fájl adatok

